

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld. — kr. pol leta 1 „ 60 „ četrt leta — „ 80 „ Naročnina se pošilja upravništvu v škofljsk. poslojpu (Bischofhof.) Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Čujte, čujte, dače bodo znižane?

Finančni minister, baron Depretis, je nedavno izpovedal, da potrebuje za drugo leto veliko, veliko denarjev, celih 405 milijonov, ako hoče, da vse državne stroške pokrije. Pri istej priliki je tudi govoril o prenavljanju tega, kakor se sedaj dače na razne davkoplafilce razdelivajo, ali o reguliranju, uredvanju davkov. Vsak pameten človek bo ministru prav dal in mu pritrnil, da je pravičnija razdelitev dač že neizmerno potrebna. Vsa teža davkov stoji in teži na posestnikih zemljišč in hiš, med tem, ko na milijone ljudi ničesar ali primeroma jako malo donša za javne, za državne potrebe. Tem bolj se je čuditi sedanjim liberalnim poslancem, da v tej reči nič ali malo storijo in še to, kar minister dobrega nasvetuje, čestokrat zavlečejo ali zavrzajo. Skoro vselej so dotične ministrove nasvete zavrgli, na mesto njih pa nič boljšega poskrbeli, pač pa dragi čas trtili s verskimi, cerkvenimi postavami, s razpravami o konkordatu, civilnem zakonu in drugih jednako nepotrebnih rečeh, s katerimi je kmetovalcem jako malo pomagano. Nova in pravičnija razdelitev zlasti gruntnega davka se je začela že pred 7 leti in stane vsako leto več milijonov goldinarjev. Ali treba bo vendar še več let čakati, preden bo dognana. Potem pride na vrsto nova razdelitev davka od hiš, od pridobnin, od kapitalov, naloženih v državnih dolžnih pismih, in od dohodnin. Še le, ko bo vse to izvršeno, potem še se bodo začeli davki pobirati po novem in bolj pravičnem načinu.

Ali krivice in situobe, ki vsled sedanjega načina pri naračunjevanju davkov zadevajo zlasti posestnike, so finančnega ministra naklonile v začasno polajšanje državnemu zboru predložiti 6 novih dačnih postav. Minister meri z novimi postavami na to, da bi posestnikom davke za nekoliko znižal in jih preložil na rame tistih državljanov, ki so do sedaj le malo ali čisto nič davka plačevali.

Do sedaj se je gruntna dača jemala od zneska čistih dohodkov, ki je bil katasterske knjigi vpi-

san; računilo se je od njega $26\frac{2}{3}\%$. To hoče minister predrugačiti; za naprej bi se naj jemalo samo 24% , kar bi gruntni davek znižalo za 10% , t. j. posestnik bi pri 100 fl. imel samo plačati 90 fl. Jednako znižanje od $26\frac{2}{3}\%$ na 24% je namenjeno davku od hišne najemščine (Hauszinssteuer), kar bi zopet pri 100 goldinarjih dalo 10 fl. polajzbe. Tudi pri bišni razredni dači (Hausklassensteuer) se bo za nekoliko polajšalo, vsaj pri ubožniših prebivalcih. Gledé pridobnine (Erwerbsteuer) se bodo sedaj zneski tudi znižali in sicer za 10% , ter se skozi 3 leta ne bodo smeli zvišati. Iz tega je razvidno, da je finančni minister vendar enkrat začel resno misliti na polajšanje silnih dačnih bremen, zlasti pri posestnikih.

Ker pa državna kasa zaradi tega ne sme kvariti ali škode trpeti, zato je finančni minister izumil novo dačo ali dohodnino (Einkommensteuer), ki bo po njegovih mislih več denarjev vrgla, kakor bo dovoljena polajzba pomanjkijeja dala. Novi dohodninski davek bo moral plačevati vsak državljan, ki ima na leto 600 fl. in še več dohodkov. V ta namen bo moral napovedati, koliko dohodkov ima na leto od zemljišč, hiš, obrtnije, službe, kapitalov itd. Ako dohodki ne znašajo 600 fl. je prost od plačevanja dohodnine. Toda brž, ko dosejajo 600 fl. bo moral plačevati po 2, 3, 4, 5 itd. goldinarjev, od vsake stotine dohodkov, tedaj n. pr. od 600 fl. po 12, 18, 24 ali 30 fl. na leto. Ako državni zbor nasvetovane postave sprejme in jih svitli cesar potrdijo, potem bodemo že l. 1878 začeli davke plačevati po tem novem in začasnem načinu, t. j. dokler ne bo vse reguliranje davkov dognano.

Cerkvene zadeve.

Šolske sestre na Štajerskem.

IV. Razširjanje in sedajni stan šol. sester. 2. Preselitev v Algersdorf. V glavnem mestu Gradcu, v svoji prvotni hiši so delovale blage „šolske sestre“ iz ljubezni do Boga in

do nedolžnih otrok nevtrudljivo do l. 1855. Borile so se mnogokrat z pomanjkanjem tudi v najpotrebnejših rečeh, vendar vselej trdno zaupajoče v dobrotlivega Boga, ki svojih nikdar ne zapusti. Vrh tega je še mnogo sester zbolelo in umrlo, posebno med 1844—1846, kar je bilo za novo draštvo tem večja zguba, ker je mnogo truda in skrbi stalo, preden je zamogla ktera „sestra“ učiteljica postati.

Nevtrudljivo skrbni višji pastir škof Zängerle si prizadevajo tudi tu pomagati. Kaj je bil vzrok tako močni umrlosti? Po preiskovanju zdravnikov se je izvedelo, da imajo „sestre“, katerih trud je bil silno velik, premalo čistega zraka, oster prepih, in zraven tega pa malo prostora za sprehanje. Niti „sestre“, niti otroci v konviktu stanujoči se niso zamogli potrebno sprehoditi, kar je v mestih močno potrebno. Bile so prisiljene z deklicami po mestnih ulicah, ali zunaj mesta na sprehod hoditi, kar ima za osebe v duhovskem društvu živeče zopet svoje sitnobe. Pa tistim, ki Boga ljubijo, služi vse k dobremu. Ravno ta nezgoda njih je pripeljala na misel zunaj mesta priličen kraj iskati za učilnico in stanovanje. V Algersdorfu, v vasi, kako malo urico oddaljeni od Graškega mesta, blizu grada Eggenberga, je imel nek g. J. Braininger posestvo na prodaj. V spomladi leta 1844 kupijo „sestre“ toto posestvo za 23.000 gold. Za uboge učiteljice je bil ta znesek velikansk. Da so zamogle (le nekoliko v začetku) to svoto skupaj spraviti, so jim zopet velikodušni darovniki k pomoči prišli, med katerimi se hvaležno imenujejo cesarica Karolina Avgusta, škof Zängerle, Mihael Schwarzl, dekan in nadžupnik Hartberški in v. dr. — Celo posestvo je skupaj merilo okoli 20 plugov. — Sem so hodile „sestre“ za naprej mnogokrat z otroci na sprehod; tu osnovajo tudi malo učilnico za otroke v okolici živeče, ali tako imenovano „filijalo“ — podružnico. — Šolo je kmalu obiskovalo okoli 70 otrok; stariši in otroci so ljubili prijazno učiteljice, ki so s toliko skrbjo vnete bile za mladino.

Sedem let je prva „mati prednica“ Franciška Lampl vodila mlado društvo „šol. sester.“ Po njenem odstopu je bila za „II. mater“ izvoljena Neža Pfund rojena na Tirolskem l. 1820. Mnogi dolgovi, koje so si „sestre“ naložile s nakupom posestva v Algersdorfu, so jih močno stiskali. Pridno so obdelovale za tega voljo novo zemljišče, da so shajati zamogle. Pa pot v Eggenberg je bila predolga, in hod tje je mnogo dragega časa potratil. Večkrat jih je tje in domov gredoče slabo vreme zasačilo, bili so res to dnevi ostre poskušnje za novo društvo. Zarad tega je več „sester“ željo izreklo, naj se „šol. sestre“ popolnem preselijo v Algersdorf, t. j. naj se matiška hiša prestavi tje, in v mestu Gradcu naj bude le podružnica. Toto misel še je med drugim posebno to podpiralo, ker je hiša v mestu silne poprave potrebna postala. Misli in želje slednjic dozoriyo do sklepa, da se glavni sedež „šol. sester“ v Algersdorf prestavi, ter da

se tam sozida hram, ki bude vsem potrebam ustrejal. V letu 1854 pod prednico Nežo Pfund se je stavba hiše začela. Leta 1855 je bil hram dokončan in na den sv. Franciška serafimskega bil je sedež slovesno iz Graškega mesta v Algersdorf prenešen. Kdor velikanski hram „šol. sester“ v Algersdorfu pogleda, prostorne in priprave sobe, pobišje, hleve — mora pripoznati: glej! tu se zopet lahko vidi radodarna božja roka, ki je tistim, kateri Bogu služijo vsikdar k pomoči. Veličastno poslopje je stalo nad 100.000 goldinarjev.

Da so bile „sestre“ v stanu le najpotrebniši denar spraviti, so poprosile višjo oblast za dovoljenje milodare pobirati, kar jim je tudi pripuščeno bilo. Z velikanskim trudom so za pobiranje odločene „sestre“ obhodile daljne in bližnje dežele našega cesarstva, da, celó po nekterih krajih ruske države, ter so prosile za dobrovoljne dare pri prijateljih in sovražnikih mladine.*) Ko je 8. avgusta leta 1858 „prednica mati“ Franciška Pfund umrla, je bil ves dolg poplačan. Dendenešnji je hiša v v Algersdorfu kinč graške okolice, blagoslov in dobrot za deklisko mladino. Od leta 1858—1864 je bila III. „mati“ „šol. sester“ Benedikta Schweinegger, pod ktere vodstvom se je društvo vedno bolj in bolj pomnožilo**) in matiška hiša v Algersdorfu pošilja svoje „hčerke“ na vse strani lepe štajerske dežele, ki delajo in se trudijo za časno in večno srečo dekliske mladine.

(Dalje sledi).

Gospodarske stvari.

Plesniva krma je živalim silno škodljiva.

M. Škodljivi učinki plesnive krme so dostikrat večji nego si marsikteri kmetovavec domišljuje. Plesniva krma pouzrokuje najprej pri živini koliko ali hudo ščipanje po črevih, želodec neha redno prebavljati, truh se jej napne in postane trd ko boben, od živali se izliva vodeno smrdeče blato, čreva se vnamejo, slednjic sledi črni prisad in konečno pogin. Zraven teh bolezni napadajo žival dostikrat krči in mrtoudi podobni tistim prikaznim, ktere se po povžitih močnih strupih večkrat opazujejo. Plesniva krma brejim živalim pokladana je mnogokrat vzrok, da izvržejo. In vendar se pogosto godi, da kmetovavec svoje živini plesnivo krmo pokladajo ne porajtajé na imenovane nevarne nasledke. Dostikrat se poklada živini plesniva krma in gospodar o njeni plesnivosti še niti ne sanja ne. Plesnivec se pri mnogih krmih le v notranjih delih posameznih stebličev nahaja, kakor je to pri votlih in stebličastih rastlinah in pri slabo izprešani prgi najti. Plesniva prga je prežvekovavnej živini že v navadni meri

*) Sedanja mati-prednica „šol. sester“ v Mariboru M. P. ima pri tem pobiranju mnogo in mnogo zaslug.

**) Pri letošnji volitvi „Mater“ je bilo zbranih okoli 80 „sester“, ki imajo volilno pravico. —